
Veterinaire Parasitologie: een onmisbare discipline

16 oktober 2009

Centraal Veterinair Instituut, Lelystad

Ter gelegenheid van het afscheid van dr. Fred Borgsteede vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

13.00	Ontvangst met koffie/thee in de hal
13.30 – 13.45	Opening door de voorzitter Prof.dr. Jaap Wagenaar
13.45 – 14.15	Prof. Jozef Vercruysse (Universiteit Gent): De bestrijding van worminfecties bij runderen in 1970 en 2009: twee ongelijke werelden?
14.15 – 14.45	Dr. Joke van der Giessen (RIVM, Bilthoven): <i>Echinococcus</i> , een (op)geblazen worm?
14.45 – 15.15	Dr. Thomas Geurden (Universiteit Gent): <i>Giardia</i> , een onderschatte parasiet?
15.15 – 15.45	Dr. Fred Borgsteede (CVI, Lelystad): Nieuw voor Nederland: 1970-2009
15.45 – 16.00	Sluiting

Jaap Wagenaar gaf een historisch overzicht van het veterinaire parasitologisch onderzoek in Lelystad, in het bijzonder van de carrière van Fred. Officieel nog net geen 40 jaar, maar gezien de nog lopende activiteiten mag toch wel van 40 jaar worden uitgegaan. Vooral de nauwkeurigheid en detailmatige precisie van Fred werd geprezen, in het bijzonder het persoonlijke opschrijfboekje waarin alle 146 publicaties en presentaties gedurende zijn loopbaan werden genoteerd.

Jozef Vercruysse ging dieper in op de verschillen en overeenkomsten in wormbestrijding bij landbouwhuisdieren tussen 1970 en 2009. Hoewel nog steeds praktisch alle runderen besmet zijn met maagdarm-nematoden (“een rund zonder worm is geen rund”), zijn er ook zeker duidelijke verschillen aan te geven. Waren infecties een aantal decennia geleden vooral met klinische gevolgen, nu zijn de infecties veelal subklinisch en dienen deze in productieparameters te worden afgelezen. De diagnostiek is hierdoor moeizamer geworden. Het klassieke fecesonderzoek schiet veelal te kort en onderzoek naar alternatieve parameters is zeer gewenst. Verder levert het blinde vertrouwen in de antihelminthica mogelijk een risico op van resistentieontwikkeling. Door klimaatsveranderingen zijn verschuivingen te verwachten in de distributie van infecties, en nieuwe onderzoekstechnieken zijn nodig om de controle van veterinaire worminfecties beter in kaart te brengen.

Joke van de Giessen ging juist in op de zoönotische infecties, het grensgebied tussen de veterinaire en humane parasitologie. Deze infecties krijgen relatief meer aandacht en ondersteuning door de mogelijke risico's voor de volksgezondheid. Een bijzondere infectie hierbij is de *Echinococcus*. De kleine lintworm *E. granulosus* kwam vroeger in

Nederland veelvuldig bij honden en landbouwhuisdieren voor, maar wordt sinds 1985 niet meer als endemisch beschouwd. Toch werden er vrij recent in Nederland weer infecties bij runderen gezien ten gevolge van vrij transport van landbouwhuisdieren uit Oost-Europese landen. Veterinair is er een aangifteplicht voor deze infectie, maar humaan niet. Omdat de juiste kennis veelal ontbreekt, blijft onderzoek noodzakelijk. De nauw verwante parasiet *E. multilocularis*, met een natuurlijke transmissiecyclus tussen vossen en kleine knaagdieren, neemt duidelijk in prevalentie toe onder de vossenpopulaties in Nederland. Vorig jaar is een eerste humane infectie beschreven die zeer waarschijnlijk in Limburg is opgelopen.

Thomas Geurden richtte zijn presentatie geheel op de darmprotozoa, in het bijzonder de darmparasiet *Giardia*. Binnen de humane parasitologie is al vele honderden jaren belangstelling voor dit beestje, maar veterinair is nog veel onbekend. Door de opkomst van DNA gebaseerde technieken is het mogelijk geworden de diverse genotypes bij mens en dier beter te onderscheiden en de distributie nauwkeuriger in kaart te brengen. Behalve dat de veelvuldig voorkomende *Giardia* infecties bij kalveren een zoönotisch potentieel vormen, blijkt dat veel van de jonge dieren ook daadwerkelijk symptomen hebben van de infectie en dat de juiste therapeutische interventie een positief gevolg heeft op de productieparameters. Ook de rol van *Giardia* bij honden en katten werd besproken, maar er is nog veel onduidelijkheid over de mogelijke rol die ze spelen bij humane infecties.

Ook Fred Borgsteede besprak de geschiedenis van het veterinaire parasitologische onderzoek in Lelystad, als ook de figuurlijk gesproken uiterst bijzondere postzegels die hij tijdens zijn bijna veertigjarige carrière was tegengekomen. Algemeen werd geconcludeerd dat de veterinaire parasitologie een onmisbare discipline is.

Lisette van Lieshout
Oktober 2009